

Šetření úvěrových podmínek bank

III / 2021

Česká národní banka — Šetření úvěrových podmínek bank — III / 2021

Úvod

Šetření úvěrových podmínek bank zachycuje názory bank na změnu nabídky a poptávky u úvěrů nefinančních podniků a domácností. Tato informace shrnuje výsledky třicátého sedmého kola šetření, tj. pohled bank na vývoj úvěrových podmínek v průběhu druhého čtvrtletí 2021 a jejich očekávání v uvedených oblastech pro třetí čtvrtletí 2021. Šetření proběhlo v období od 1. června do 16. června 2021. Šetření se zúčastnilo 20 bank, které mají rozhodující podíl na bankovním úvěrovém trhu¹. Šetření ČNB o vývoji úvěrových podmínek bank je realizováno týmem složeným ze zástupců sekce měnové a sekce finanční stability.

---

¹ Šetření zahrnovalo 22 otázek, které se týkaly úvěrových standardů bank, podmínek spojených se schvalováním úvěrů a bankami vnímané poptávky po úvěrech včetně příslušných faktorů. Odpovědi na otázky jsou na agregované úrovni v textu a grafech vyjádřeny ve formě čistého procentního podílu. Ten je vypočten jako rozdíl mezi procentním tržním podílem na poskytnutých úvěrech v daném segmentu od bank, které uvedly zpřísnění standardů/podmínek (či pozorovaly růst poptávky) a procentním tržním podílem na poskytnutých úvěrech v daném segmentu od bank, které uvolnily standardy/podmínky (či zaznamenaly pokles poptávky). Kladná/záporná hodnota čistého procentního podílu indikuje souhrnné zpřísnění/uvolnění standardů, resp. podmínek či celkový růst/pokles poptávky po úvěrech. Data v excelovských souborech včetně dotazníku, slovníčku pojmů a metodických poznámek jsou dostupná na webových stránkách ČNB:

<https://www.cnb.cz/cs/statistika/setreni-uverovych-podminek-bank/>

I. SHRUTÍ

Úvěrové standardy u úvěrů nefinančním podnikům část bankovního trhu ve druhém čtvrtletí 2021 uvolnila, a to zejména vlivem příznivého obratu ve vnímání rizik spojených s očekáváním celkové ekonomické situace. Část bankovního trhu uvolnila také standardy u úvěrů domácnostem na spotřebu, standardy u úvěrů na bydlení banky nezměnily. I ve druhém čtvrtletí plošně rostla vnímaná poptávka po úvěrech na bydlení. Zvýšila se i poptávka po úvěrech nefinančním podnikům, zejména u dlouhodobých úvěrů a úvěrů velkým podnikům, přičemž hlavním faktorem byla zvýšená potřeba financování fixních investic i zásob a provozního kapitálu. Zhruba polovina bankovního trhu indikovala růst poptávky po úvěrech na spotřebu. Většina bankovního trhu předpokládá ve třetím čtvrtletí 2021 snížení míry očekávaných úvěrových ztrát u úvěrů nefinančním podnikům i domácnostem na spotřebu a téměř polovina u úvěrů domácnostem na bydlení.

II. VÝVOJ ÚVĚROVÝCH STANDARDŮ A POPTÁVKY PO ÚVĚRECH

II.1 NEFINANČNÍ PODNIKY

Úvěrové standardy (představující vnitřní kritéria nastavení úvěrové politiky bank) **u úvěrů nefinančním podnikům ve druhém čtvrtletí 2021 část bankovního trhu uvolnila** (v rozsahu 15 % čistého tržního podílu). K jejich uvolnění došlo poprvé od začátku koronavirové krize. Ve směru uvolnění působil zejména obrat ve vnímání rizik spojených s očekáváním celkové ekonomické situace a výhledy v jednotlivých odvětvích (v rozsahu 33 %, resp. 27 % čistého tržního podílu). K uvolnění standardů přispěl i konkurenční tlak (v rozsahu 25 % čistého tržního podílu), banky vnímají také větší zájem nefinančních podniků o financování formou emise dluhopisů (v rozsahu 16 % čistého tržního podílu). Pro třetí čtvrtletí tohoto roku zhruba čtvrtina bankovního trhu očekává uvolnění úvěrových standardů. **Část bank** (v rozsahu 15 % čistého tržního podílu) **ve druhém čtvrtletí 2021 uvolnila úvěrové podmínky** (představující vzájemná ujednání mezi věžitelem a dlužníkem v konkrétních úvěrových smlouvách). V tom se promítlo snížení průměrné úrokové marže i úrokové marže u rizikovějších úvěrů (v rozsahu 44 %, resp. 17 % čistého tržního podílu). Část bank také uvolnila požadavky na zajištění úvěrů a splatnost (v rozsahu 16 %, resp. 20 % čistého tržního podílu). Naopak některé banky zpřísnily úvěrové podmínky v podobě neúrokových poplatků (v rozsahu 20 % čistého tržního podílu). **Celková poptávka podniků po úvěrech ve druhém čtvrtletí 2021 vzrostla téměř plošně** (v rozsahu 82 % čistého tržního podílu). K růstu bankami vnímané poptávky došlo u všech sub-segmentů trhu, přičemž téměř plošný růst poptávky banky indikovaly u dlouhodobých úvěrů a o něco méně plošný u úvěrů velkým podnikům (v rozsahu 82 %, resp. 73 % čistého tržního podílu). Současně přetrvával růst poptávky po krátkodobých úvěrech a úvěrech malým a středním podnikům (v rozsahu 52 %, resp. 31 % čistého tržního podílu). Banky shodně uváděly zvýšenou potřebu financování fixních investic i zásob a provozního kapitálu. Také příznivá hladina klientských úrokových sazeb přispěla k růstu vnímané poptávky po úvěrech nefinančním podnikům (v rozsahu 21 % čistého tržního podílu). Naproti tomu působil zájem o dluhové financování prostřednictvím emise dluhopisů (v rozsahu 16 % čistého tržního podílu). Pro třetí čtvrtletí tohoto roku banky téměř plošně očekávají další růst poptávky po úvěrech a to napříč všemi čtyřmi sub-segmenty.

II.2 DOMÁCNOSTI

Úvěrové standardy u úvěrů domácnostem na bydlení se ve druhém čtvrtletí 2021 nezměnily. Část bank indikovala nižší náklady financování a omezení v rámci rozvahových položek (v rozsahu 15 % čistého tržního podílu) a malá část bank také vnímala nižší rizika spojená s celkovou ekonomickou situací i výhledy na trhu rezidenčních nemovitostí (v rozsahu 9 %, resp. 7 % čistého tržního podílu). **Celkové úvěrové podmínky pouze malá část bankovního trhu uvolnila** (v rozsahu 8 % čistého tržního podílu). Ve směru uvolnění podmínek působil snížení průměrné úrokové marže u úvěrů na bydlení a také nastavení ukazatelů LTV. Ke zpřísnění podmínek naopak přispěla úprava příjmových ukazatelů DSTI i DTI u některých bank. **Poptávka domácností po úvěrech na bydlení ve druhém čtvrtletí 2021 vzrostla plošně.** To způsobila zejména příznivá úroveň úrokových sazeb u úvěrů na bydlení a jejich očekávaný růst společně s vnímáním příznivých výhledů na trhu rezidenčních nemovitostí (v rozsahu 96 %, resp. 94 % čistého tržního podílu). Na růst vnímané poptávky také působily úspory a pozitivní sentiment domácností (v rozsahu 49 %, resp. 47 % čistého tržního podílu). Přetrvává motivace části spotřebitelů refinancovat úvěry na bydlení za výhodných úrokových podmínek, investovat volné finanční prostředky do rezidenčních nemovitostí jako do „bezpečného aktiva“ a preference pořízení většího bydlení z důvodu častější práce z domova či další rezidenční nemovitosti pro rekreaci. Pro třetí čtvrtletí 2021 více než třetina bankovního trhu očekává pokles poptávky po úvěrech na bydlení a pro stejné období necelá třetina bankovního trhu očekává uvolnění úvěrových standardů.

V segmentu úvěrů na spotřebu se úvěrové standardy v druhém čtvrtletí 2021 uvolnily v rozsahu 44 % čistého tržního podílu. V tom se projevil obrat ve vnímání rizik spojených s celkovou ekonomickou situací (v rozsahu 53 % čistého tržního podílu) a některými bankami příznivější hodnocení bonity klientů (v rozsahu 29 % čistého tržního podílu). **Celkové úvěrové podmínky banky ponechaly beze změny,** přičemž průměrné úrokové marže i marže u rizikovějších úvěrů banky snížily

(v rozsahu 12 %, resp. 10 % čistého tržního podílu). **Poptávka domácností po úvěrech na spotřebu vzrostla** (v rozsahu 50 % čistého tržního podílu). To bylo ovlivněno růstem výdajů na zboží dlouhodobé spotřeby, růstem spotřebitelské důvěry a příznivou úrovní úrokových sazeb úvěrů na spotřebu. Pro třetí čtvrtletí 2021 očekává zhruba čtvrtina bankovního trhu uvolnění úvěrových standardů a zhruba pětina růst poptávky po úvěrech na spotřebu.

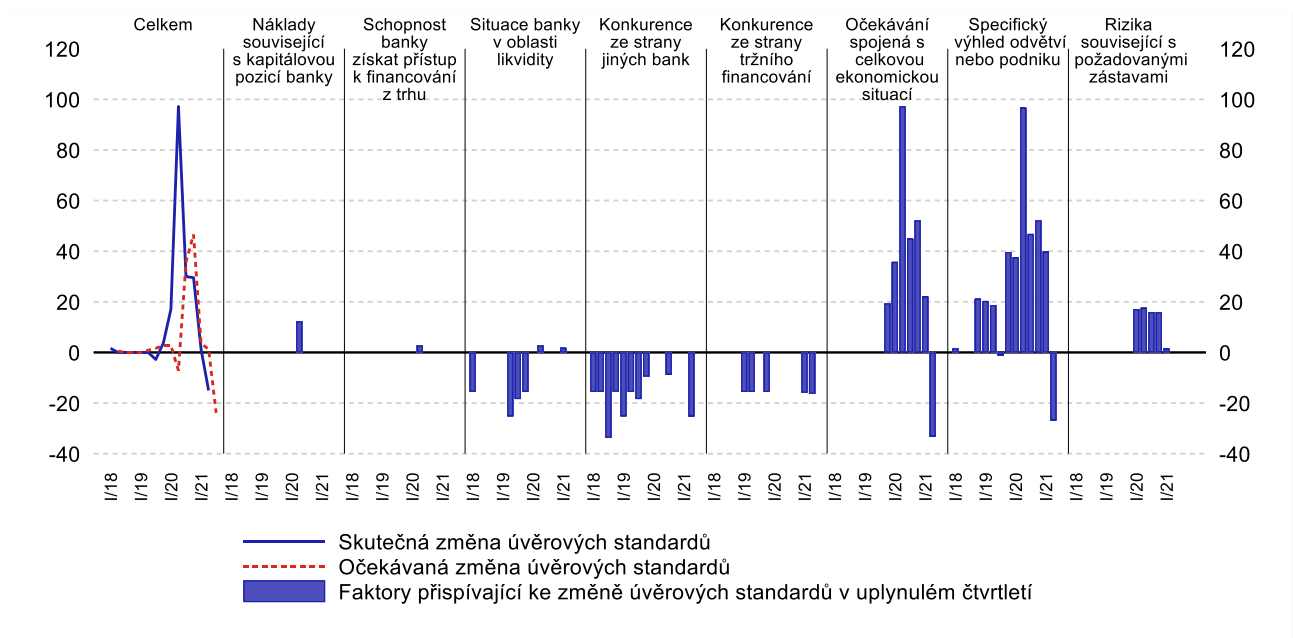
V segmentu úvěrů živnostníkům se úvěrové standardy ve druhém čtvrtletí 2021 nezměnily a pro třetí čtvrtletí banky prakticky také neočekávají jejich změnu. **Poptávka živnostníků po úvěrech se zvýšila** v rozsahu 32 % čistého tržního podílu a pro třetí čtvrtletí 2021 bankovní trh neočekává změnu v poptávce.

Odpovědi na dodatečné otázky ohledně vývoje úvěrů **nerezidentským nefinančním podnikům** ukazují, že úvěrové standardy banky ve druhém čtvrtletí nezměnily a rovněž poptávka se nezměnila. Dodatečné otázky týkající se **očekávaných úvěrových ztrát** naznačují, že většina bankovního trhu předpokládá ve třetím čtvrtletí 2021 snížení míry očekávaných úvěrových ztrát u úvěrů nefinančním podnikům i domácnostem na spotřebu a téměř polovina u úvěrů domácnostem na bydlení.

III. GRAFICKÉ VYJÁDŘENÍ PODMÍNEK NABÍDKY A POPTÁVKY V SEGMENTECH

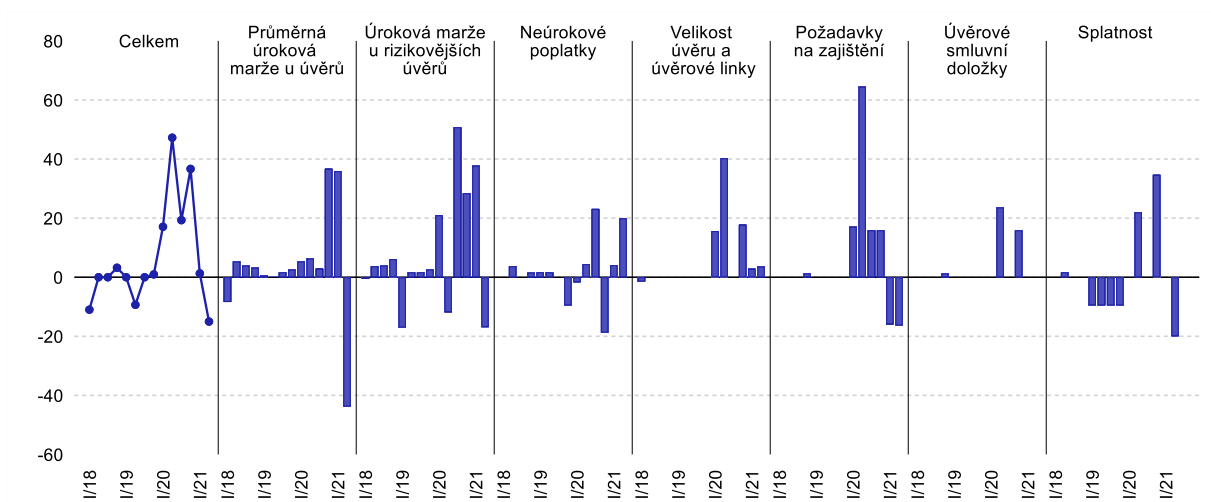
Graf 1 Změny úvěrových standardů bank u úvěrů nefinančním podnikům (otázky 1, 2 a 6)

(čisté procentní podíly, kladná hodnota = zpřísnění, záporná hodnota = uvolnění)

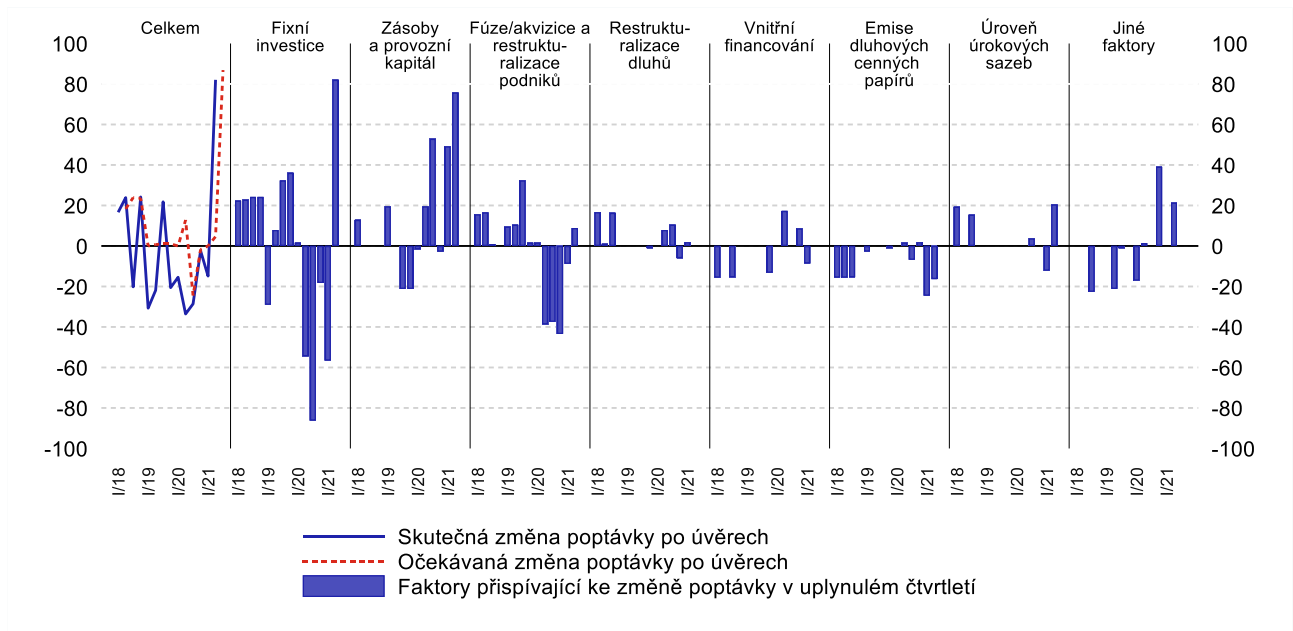
Graf 2 Změny podmínek při schvalování úvěrů nefinančním podnikům (otázka 3)

(čisté procentní podíly, kladná hodnota = zpřísnění, záporná hodnota = uvolnění)

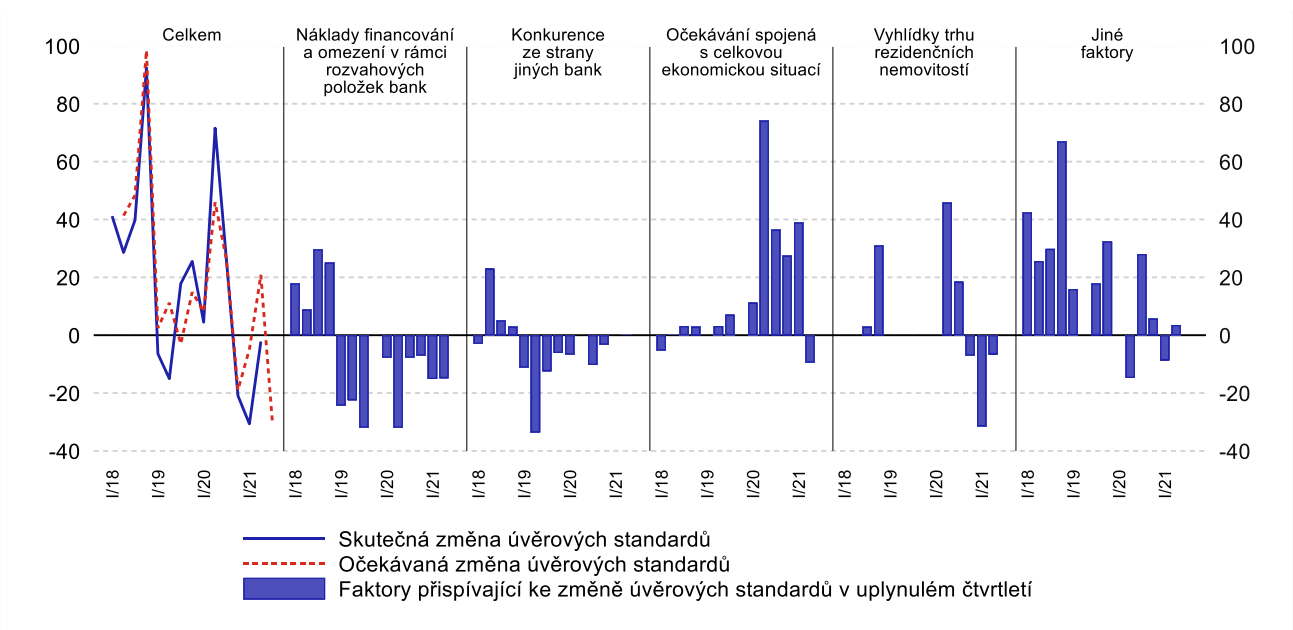
Graf 3 Změny poptávky nefinančních podniků po úvěrech (otázky 4, 5 a 7)

(čisté procentní podíly, kladná hodnota = růst poptávky, záporná hodnota = pokles poptávky)

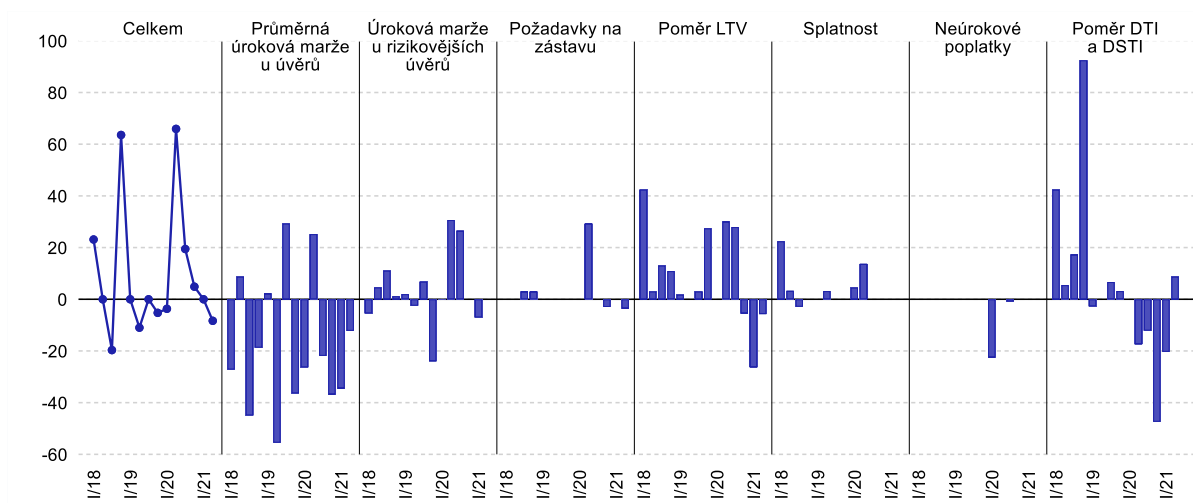
Graf 4 Změny úvěrových standardů bank u úvěrů na bydlení (otázky 8, 9 a 16)

(čisté procentní podíly, kladná hodnota = zpřísnění, záporná hodnota = uvolnění)

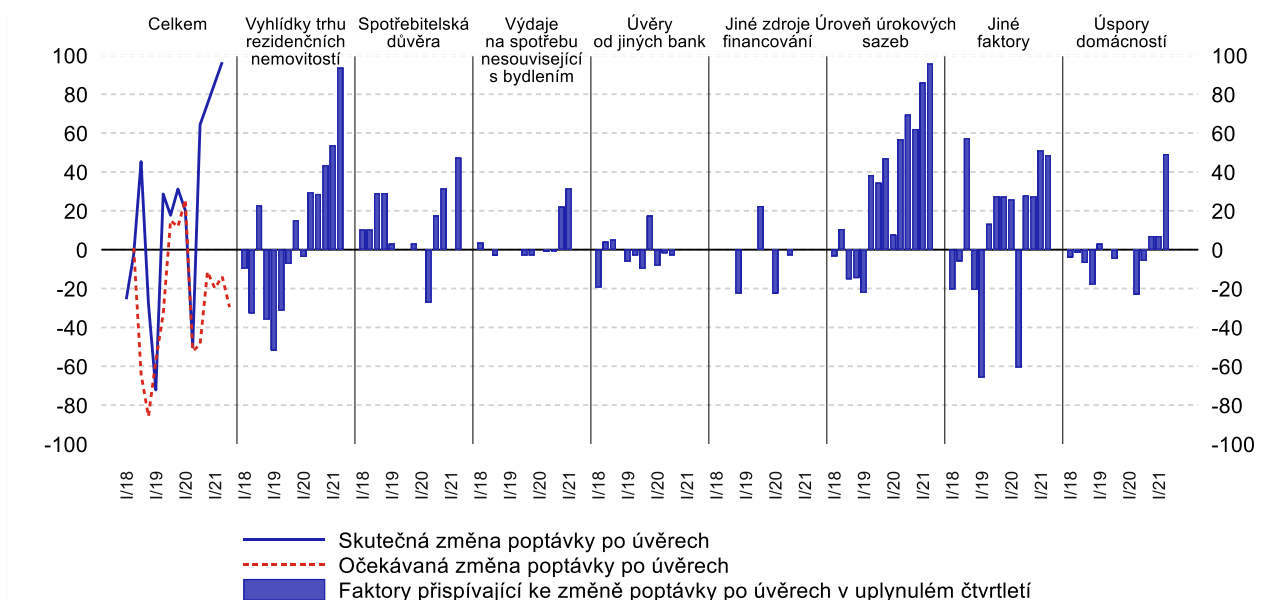
Graf 5 Změny podmínek při schvalování úvěrů na bydlení (otázka 10)

(čisté procentní podíly, kladná hodnota = zpřísnění, záporná hodnota = uvolnění)

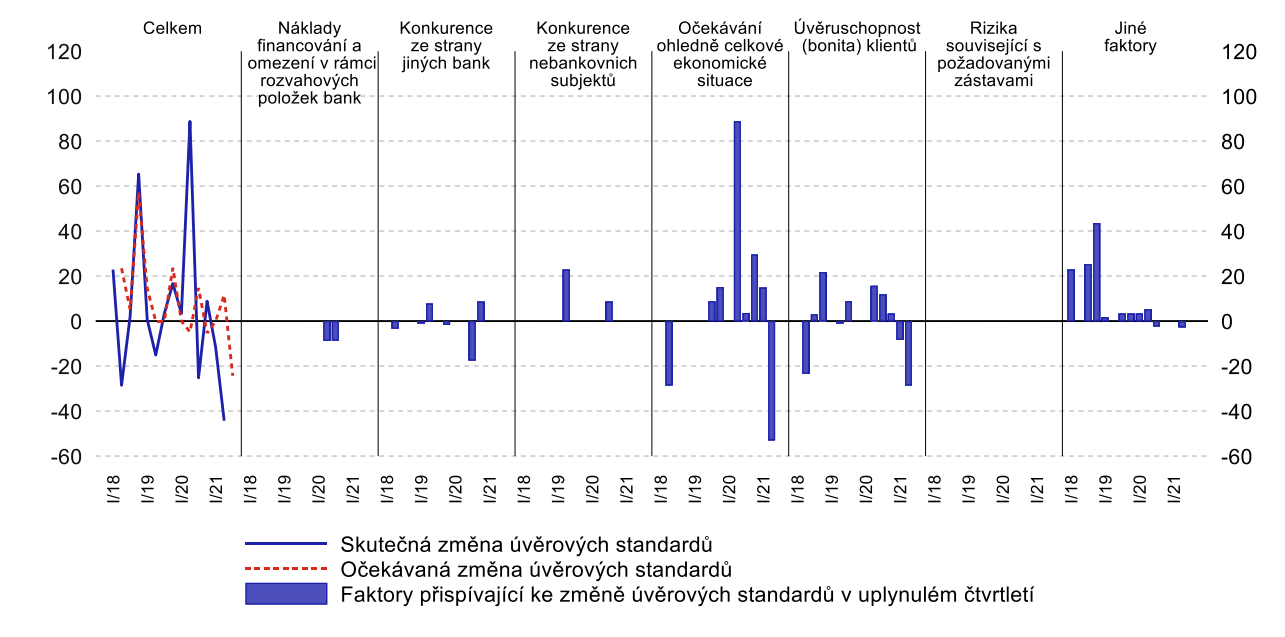
Graf 6 Změny poptávky domácností po úvěrech na bydlení (otázky 13, 14 a 17)

(čisté procentní podíly, kladná hodnota = růst poptávky, záporná hodnota = pokles poptávky)

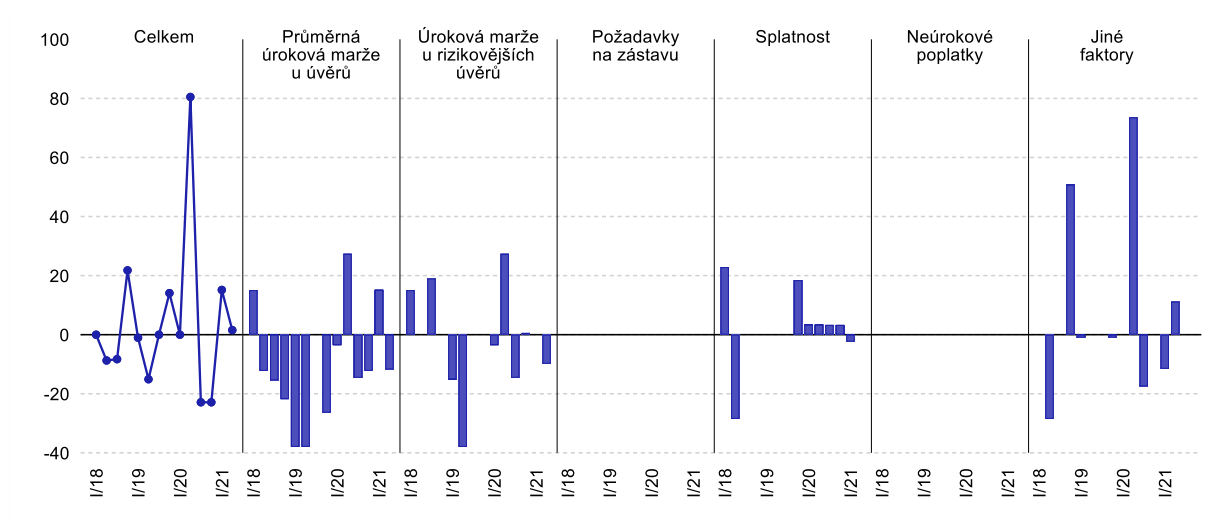
Graf 7 Změny úvěrových standardů bank u úvěrů na spotřebu (otázky 8, 11 a 16)

(čisté procentní podíly, kladná hodnota = zpřísnění, záporná hodnota = uvolnění)

Graf 8 Změny podmínek při schvalování úvěrů na spotřebu (otázka 12)

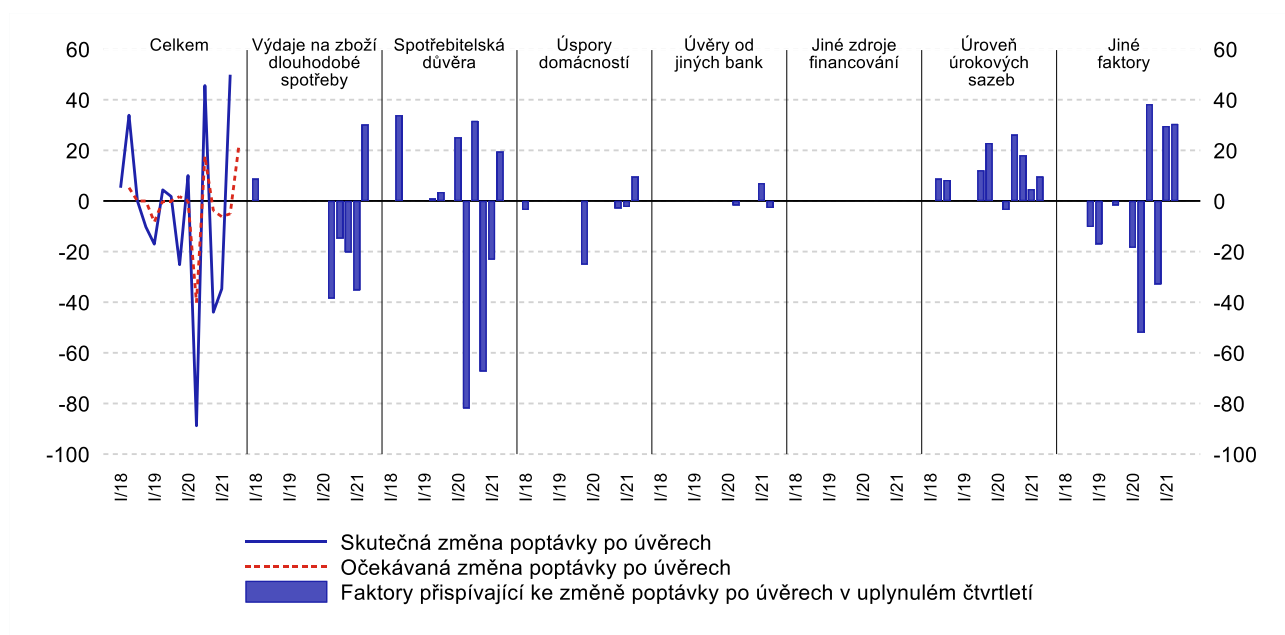
(čisté procentní podíly, kladná hodnota = zpřísnění, záporná hodnota = uvolnění)

Graf 9 Změny poptávky domácností po úvěrech na spotřebu (otázky 13, 15 a 17)

(čisté procentní podíly, kladná hodnota = růst poptávky, záporná hodnota = pokles poptávky)

Vydává:
ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA
Na Příkopě 28
115 03 Praha 1
Česká republika

Kontakt:
ODBOR KOMUNIKACE SEKCE KANCELÁŘ
Tel.: 224 413 112
Fax: 224 412 179
<http://www.cnb.cz>